

аудиторами та здійснення контролю за їх роботою, порядок реалізації результатів проведення аудиту, наступний контроль за виконанням прийнятих рішень [3, с. 38].

Керівник служби внутрішнього аудиту несе відповідальність за організацію роботи відділу з виконання поставлених перед ним завдань, зокрема: своєчасності виконання плану роботи підрозділу, подання на розгляд керівництвом підприємства достовірної інформації внутрішнього аудиту та пропозицій щодо прийняття управлінських рішень.

Права і обов'язки внутрішніх аудиторів та їх відповідальність визначені Кодексом законів про працю, Положенням з організації внутрішнього аудиту, контрактами, посадовими інструкціями, якщо ці аудитори працюють на постійній основі або виконують роботу за угодами цивільно-правового характеру.

Відповідно до внутрішніх нормативних актів внутрішнім аудиторам можуть надаватися досить широкі повноваження за неналежне виконання яких вони несуть майнову та іншу відповідальність, що визначається чинним законодавством, контрактом і умовами договору, за якими вони працюють.

До складу аудиторської служби також можуть входити інші спеціалісти та експерти (з оподаткування, правових питань тощо), які не відносяться до штатних працівників аудиторської служби, але залучаються до роботи на договірних засадах. Нештатні фахівці, які виступають у ролі зовнішніх аудиторів, наділені повноваженнями, наданими їм договором, і несуть відповідальність за свою роботу [5, с. 41].

Висновки. Узагальнюючи вищевикладене, можна дійти висновку, що внутрішній аудит є функцією управління, що спрямована на забезпечення контролю за правильним відображенням в обліку та фінансовій звітності фінансових результатів господарської діяльності підприємства відповідно до вимог чинного законодавства, а також за обліковою політикою та внутрішніми процедурами, встановленими внутрішніми розпорядчими документами; здійсненням системного аналізу; оцінкою ефективності системи управління; своєчасністю, правильністю, повнотою і точністю відображення основної та іншої діяльності у звітності.

Основним завданням внутрішніх аудиторів є допомогти керівництву підприємства досягти визначених цілей, розширити можливості підприємства, вдосконалити його операційні процеси та знизити ризики у процесі виконання аудиторських завдань із надання гарантій і консультаційних послуг.

На нашу думку, для ефективної діяльності служби внутрішнього аудиту необхідно створити чітку нормативно-законодавчу базу, яка сприятиме подальшому розвитку його в Україні.

Література

1. Гуцаленко У.О. Внутрішній аудит як складова системи ефективного управління підприємством [Текст] / У.О. Гуцаленко, Г.В. Причепка // Інноваційна економіка. – 2011. – № 2. – С. 111-114
2. Ільїна С. Б. Основи аудиту: Навчально-практичний посібник / С.Б.Ільїна. – К.: Кондор, 2006. – 378 с.
3. Кравченко В.В. Проблеми та перспективи розвитку внутрішнього аудиту в сучасних умовах господарювання [Текст] / В.В. Кравченко // Наукові праці КНТУ. – 2010. – №17. – С. 36-39
4. Подолянчук О.А. Значення внутрішнього аудиту в системі контролю сільськогосподарського підприємства [Текст] / О.А. Подолянчук // Економічний аналіз. – 2010. – №6. – С. 479-481
5. Чуєнков А.Є. Сутність та організація служби внутрішнього аудиту [Текст] / А.Є. Чуєнков // Економічний часопис XXI. – 2010. – № 7-8. – С. 38-42

Summary

Organization of service of internal audit / Gucalenko L.V., Zagorodnya O.A.

In the article the features of organization of service of internal audit are considered on an enterprise.

Keywords: internal audit, organization of service of internal audit, methodological positions of organization of internal audit.

УДК 620.952(477)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА І СПОЖИВАННЯ БІОДИЗЕЛЬНОГО ПАЛИВА В УКРАЇНІ

Причепка Г.В.
Скорук О.П., к.е.н.

Розглядаються питання ефективності виробництва і споживання біодизельного палива в Україні. Визначено особливості розвитку даної галузі на території держави.

Ключові слова: енергетичні ресурси, біодизель, економічна ефективність, соціальна ефективність.

Вступ. Одним з найактуальніших питань в Україні та світі на сьогодні постає проблема забезпеченості енергетичними ресурсами, що зумовлено обмеженістю і високими цінами на традиційні джерела енергії,

відчутними екологічними проблемами. За таких умов використання альтернативних джерел енергії набуває особливої актуальності, особливо що стосується біологічних видів палива. Поняття «біопаливо» в основному поширюється на виробництво таких речовин як біоетанол, біогаз та біодизель. Серед вказаного переліку найбільша увага приділяється біодизелю як замінику традиційного мінерального палива.

Згідно розробленої державної програми до 2015 року споживання біодизельного палива має збільшитись на 15% відносно загального обсягу споживання пального в Україні за прикладом ЄС [1].

Постановка проблеми. Одним із пріоритетних завдань стратегії розвитку в сфері енергетики до 2030 року є зниження витрат виробництва і використання енергопродуктів [2]. Поряд із бурхливим розвитком виробництва біопалива постає питання ефективності та доцільності вказаного процесу. Поняття «ефективності» означає результативність певного виду діяльності і становить підвищений інтерес як на рівні держави, так і на рівні окремого суб'єкта господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням питань розвитку енергетичної галузі на території України займалися такі вітчизняні науковці: О. Бородіна, В. Геєць, В. Дубровін, Г. Калетнік, І. Масло, П. Саблук, О. Шпичак. Дослідження робіт наведених авторів дало змогу ознайомитись з технологічними особливостями виготовлення біопалива та економічним обґрунтуванням його виробництва. Проте проблеми ефективності виробництва біодизелю в Україні, які мають змінний характер, на сьогодні є недостатньо дослідженими.

Виклад основного матеріалу. В залежності від наслідків одержаних результатів ефективність буває економічною, соціальною та соціально-економічною. Виробництво та споживання біодизелю в Україні та світі характеризується соціально-економічною ефективністю, оскільки в даному випадку простежується не лише економічний (зниження витрат на отримання біодизелю порівняно з традиційним паливом даного виду, покращення експлуатаційних можливостей двигунів), але й політичний (зниження залежності від постачання палива з-за кордону) та соціальний ефект (через збільшення кількості робочих місць), а головне відбувається вирішення низки екологічних проблем. Переваги і небезпеки, пов'язані з використанням біодизелю наведені в таблиці 1.

Як бачимо з вищенаведених даних, позитивний ефект виробництва біодизелю значно перевищує можливі негативні впливи, які полягають у пристосуванні транспортних засобів до нового виду палива, підготовці кадрового складу підприємств з виробництва біодизелю, науково-обґрунтованому використанні сівозмін та оптимальної структури посівних площ для досягнення не лише економічного, але й соціального ефекту. Вказані негативні фактори можна попередити комплексом цілеспрямованих запобіжних заходів при умові системного підходу до перебудови енергетичної галузі.

Таблиця 1. Переваги та небезпеки, пов'язані з використанням біодизельного пального

Переваги:	Небезпеки:
1) Використання в умовах обмеженості традиційних видів палива, що породжує високі ціни та залежність від інших держав.	1) Необхідні додаткові витрати на переоснащення двигунів, оскільки біодизель має високу агресивність по відношенню до гумових деталей, здатність до поглинання води, до спричинює руйнування металевих деталей.
2) Використання біодизелю зменшує шкідливі викиди в атмосферу, що виникають при використанні видобувних ресурсів.	2) Основною сировиною для виробництва біодизелю виступає ріпак, вирощування якого може призвести до виснаження ґрунту, проте при раціональному проведенні агротехнічних заходів урожаї пшениці, коли попередником виступав ріпак, можуть бути значно вищими.
3) Безпечність у використанні завдяки високій температурі запалювання, що у свою чергу позначиться на витратах споживача.	3) Використання земель сільськогосподарського призначення для вирощування технічних культур може призвести до виникнення продовольчого дефіциту.
4) Біодизель має здатність збільшувати ресурс двигуна [3]. Використання біопалива зменшує кількість поточних та капітальних ремонтів, має непогані змащувальні властивості.	4) Біодизелю притаманна нижча енергоємність, ніж традиційних видів палива, що спричинює збільшення кількості використовуваного палива. Висока температура помутніння.

Джерело: складено на основі досліджених фактів

Виробництво біодизелю в Україні значною мірою залежить від ринку олійних культур таких як ріпак, соя та соняшник. На рисунку 1 відображено валове виробництво трьох зазначених культур. Найбільше в Україні виробляється соняшнику, причому у 2010 році валовий збір цієї культури досягнув свого найвищого значення. Виробництво ріпаку досягло максимуму у 2008 році, а потім показники стрімко почали знижуватись, в той час як обсяги збору сої – рівномірно зростають впродовж 2007-2010 років. Кількість вирощеного соняшнику збільшилась більшою мірою за рахунок розширення посівних площ і меншою - за рахунок

урожайності, тоді як урожайність сої мала перемінний характер впродовж досліджуваного періоду 2006-2010 років, але в 2010 році досягла свого найвищого значення як і посівні площі даної культури. У 2008 році спостерігалась найвища урожайність ріпаку при збільшенні площ посіву до максимального значення за досліджуваній період, за період 2008-2010 років урожайність ріпаку становить найвище значення.

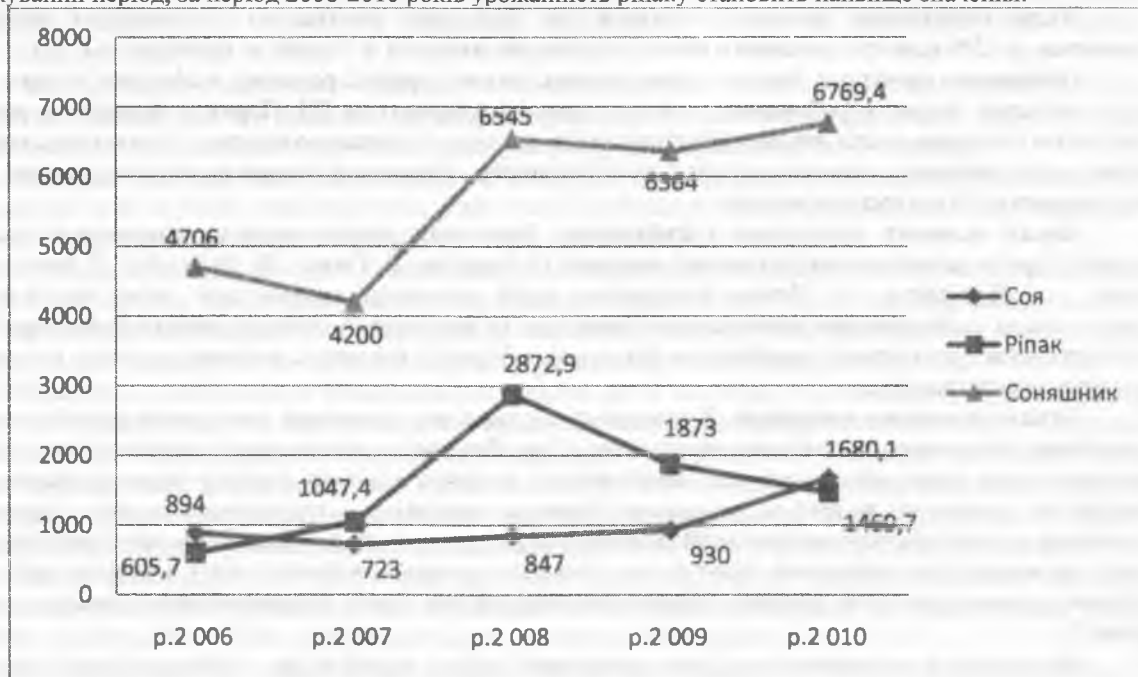

Рис. 1. Динаміка валового виробництва соняшнику, сої та ріпаку на 2006-2010 роки в Україні, тис. т

Джерело: побудовано на основі наведених даних [4].

Отже, в загальному можна говорити про розширення посівних площ олійних культур в Україні впродовж 2006-2010 років, а також різкий приріст урожайності ріпаку, соняшнику та сої в 2010 році. Збільшення посівних площ було спричиненим зростаючим попитом на олійну продукцію у зв'язку з розвитком альтернативної енергетики, тоді як підвищенню урожайності сприяло використання інтенсивної технології вирощування цих рослин.

На жаль, виробництво біодизелю в Україні ще не набуло значного поширення, хоча на даний час існують програми розвитку даної галузі на досить довгострокові періоди, що свідчить про її перспективність і пріоритетність.

Висновки. Розвиток виробництва та споживання біодизелю на території нашої держави має значні перспективи, що пов'язані з рядом економічних та соціальних ефектів, яких можливо досягнути при застосуванні системного підходу до перебудови енергетичної галузі. Наслідком зростаючого попиту на біодизель у світі стало різке збільшення посівних площ олійних культур на території нашої держави, що дозволить в певній мірі задовольнити зростаючий попит на сировинні ресурси в Україні та світі.

Література

1. Калетнік Г.М. Біопаливо: ефективність його виробництва та споживання в АПК України: Навч. посіб. / Г.М. Калетнік, В.М. Пришляк. — К.: «Хай-Тек Прес», 2010. — 312 с.
2. Озерський Ю.Г. Енергетична складова розвитку України. Стислий аналіз / Ю.Г. Озерський, С.В. Артюх; ДМГО «ЕкоДонбас». Донецьк, 2009. — 9 с.
3. Майовець Є.Й. Аграрний інноваційний продукт в механізмі енергетичної безпеки України / Є.Й. Майовець // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. — 2007. — №17. — С. 254-258.
4. Чередніченко О.О. Особливості ефективного функціонування олійножирового під комплексу / О.О. Чередніченко // Вісник Сумського національного аграрного університету. — 2011. — №1. — С. 252-256.

Summary

Efficiency of production and consumption of biodiesel fuel in Ukraine / G.V. Prychepa

The question of efficiency of production and consumption of biodiesel fuel are examined in Ukraine. The features of development of this industry are certain on territory of the state.

Keywords: power resources, biodiesel, economic efficiency, social efficiency.

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Навчально-науковий інститут менеджменту, адміністрування та права

***Економічні проблеми розвитку
аграрного виробництва в регіоні***

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ

Випуск 13

Частина 1

***Присвячується 30-річчю Вінницького національного
аграрного університету***

Вінниця–2012

УДК 332:338.432

ББК 65.9 (4УКР) 32 + 65.049 (4УКР)

Е-45

Економічні проблеми розвитку аграрного виробництва в регіоні. / Збірник наукових праць студентів / Редколегія: Мазур А.Г., Колесов О.С. та інші. – Вінниця, 2012. – Випуск 13. (Ч.1) – 119 с.

У збірнику висвітлено актуальні проблеми розвитку економіки аграрного сектору регіонів України.

Присвячується 30-річчю Вінницького національного аграрного університету.

Друкується за рекомендацією Вченої ради Навчально-наукового інституту менеджменту, адміністрування та права Вінницького національного аграрного університету. Протокол №8 від 24 лютого 2012 року.

Редакційна колегія:

Мазур А.Г., д.е.н., професор, ВНАУ;

Колесов О.С., к.е.н., доцент - відповідальний секретар, ВНАУ;

Прутська О.О., д.е.н., професор, ВНАУ;

Лисогор В.М., д.т.н., професор, ВНАУ;

Козловський С.В., д.е.н., професор ВНАУ;

Ціхановська В.М., к.е.н., доцент, ВНАУ;

Кафлевська С.Г., к.е.н., доцент, ВНАУ;

Потапова Н.А., к.е.н., доцент, ВНАУ;

Мельничук О.Ф., к.ю.н., доцент, ВНАУ;

Мазур К.В., к.е.н., доцент, ВНАУ

З М І С Т

БІОЕНЕРГЕТИКА ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ	
Харчук А.І., Калетнік Г.М.	3
УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ АПК	
Чорноус В.В., Мазур А.Г., Гонтарук Я.В.	5
МИСТЕЦТВО ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕГОВОРІВ, ЯК ЗАПОРУКА УСПІХУ	
Козаренко Ю.В., Гонтарук Я.В.	8
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ РИНКУ БІОПАЛИВ В КОНТЕКСТІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	
Мазур О.В., Фіщук Б.П.	10
ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Маланчук Я.А., Панасюк Т.Є., Скорук О.П.	13
ЕКОЛОГО - ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ РІПАКУ	
Костик В.О., Фіщук Б.П.	15
ГОСПОДАРСЬКІ ПРАВОВІДНОСИНИ, ЇХ ОЗНАКИ ТА ВИДИ.	
Чорноус В.В., Красніцька Н.В.	18
ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ТА ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ	
Чередник О.О., Табенська О.І.	20
РОЗВИТОК АГРОБІЗНЕСУ В РЕГІОНІ	
Циба Т.І., Красняк О.П.	21
СХЕМА ДОКУМЕНТООБІГУ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ ДОКУМЕНТІВ	
Чорноус В.В., Полеся В.М.	23
ІНФЛЯЦІЯ В УКРАЇНІ: НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ	
Циба Т.І., Швець Т.І., Пронько Л.М.	25
СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БІОЕНЕРГЕТИКИ	
Харчук А.І., Калетнік Г.М., Скорук О.П.	28
ПРОБЛЕМИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	
Федик В.В., Березюк С.В.	31
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ	
Терещук Т.О., Скорук О.П.	34
КОНЦЕПЦІЇ СИТУАЦІЙНОГО ЛІДЕРСТВА	
Суківська В.Ю., Гонтарук Я.В.	36
СУТНІСТЬ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ФОРМУВАННЯ В АГРАРНІЙ СФЕРІ	
Стембловський Ю.В., Березюк С.В.	38
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ	
Циба Т.І., Крот Т.В., Пчелянська Г.О.	41
ЕФЕКТИВНІСТЬ БРЕНДИНГУ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗОВНІШНЬОМУ РИНКУ	
Янівська Д.О., Козловський С.В.	43
ОСОБЛИВОСТІ ФРАНЧАЙЗИНГУ В УКРАЇНІ	
Осипчук Т.П., Власенко І.В.	46
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Постоюк І.О., Скорук О.П.	48
МЕНЕДЖМЕНТ ЯК НАУКОВЕ ВІДКРИТТЯ ХХ СТОЛІТТЯ	
Білик О.М., Колесов О.С., Гонтарук Я.В.	50
ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ РЕГІОНУ	
Артемчук Н.А., Прутська О.О.	52
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ГАЛУЗІ БУРЯКІВНИЦТВА В УКРАЇНІ	
Соловійова У.В., Мельничук К.С., Колесник Т.В.	54
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В АГРАРНИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ	
Слосаренко А.В., Прилуцький А.М.	57
КОМУНІКАЦІЇ ДІЛОВИХ ПАРТНЕРІВ	
Кухар О.С., Мазур К.В., Гонтарук Я.В.	59
ОЦІНЮВАННЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЗА УМОВ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	
Швець А.Г., Потапова Н.А.	61
РОЛЬ БАНКІВ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ	
Фаюра Н.Д., Постоюк І.О.	63

АНАЛІЗ БЮДЖЕТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ Павлюк Д.Є., Голишевська Л.В.	66
ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ Оріщена С.В., Шевчук О.Д.	68
ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ Швець А.Г., Подолянчук О.А.	71
ФІНАНСОВА САНАЦІЯ ЯК ОСНОВНИЙ ЗАСІБ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ФІРМИ Мороз В.В., Власенко І.В.	73
«ПАБЛІК РИЛЕЙШІЗ» В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ПІДПРИЄМСТВА Онофрійчук І.С., Мамалига С.В.	75
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ Причепя Г.В., Подолянчук О.А.	77
МИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ Чорноус В.В., Кухар О.С.	79
ДОСВІД ІННОВАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В ФРН Савчук М.О., Скорук О.П.	81
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ФІРМИ Кулик І.О., Власенко І.В.	83
АГРАРНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ Й ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ Кукурузяк К. Кубай О.Г.	86
ІННОВАЦІЙНЕ ВИКОРИСТАННЯ СОЛОМИ Костик В.О., Скорук О.П.	88
ФІНАНСИ В ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ ДЕРЖАВИ Коліжук М.В., Березюк С.В.	90
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ Клибанівська І.Я., Березюк С.В.	93
ДЕФЦИТ БЮДЖЕТУ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ЗМЕНШЕННЯ Гошовська Т.І., Березюк С.В.	95
ПОНЯТТЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ФАКТОРИ, ЯКІ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ Кулик О.М., Коваль Н.І.	97
ОРГАНІЗАЦІЯ СЛУЖБИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ Загородня О., Гуцаленко Л.В.	99
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА І СПОЖИВАННЯ БІОДИЗЕЛЬНОГО ПАЛИВА В УКРАЇНІ Причепя Г.В., Скорук О.П.	101
СОЦІАЛЬНА РЕКЛАМА В УКРАЇНІ Долгіх К.І., Мамалига С.В.	104
ФУНКЦІЇ І ПОВНОВАЖЕННЯ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ Дерун О.І., Кубай О.Г.	105
УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ УКРАЇНИ Демидаш Л.С., Голишевська Л.В.	108
ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ Гудзь Г.М., Кафлевська С.Г.	110
ПРОБЛЕМА «СМИСЛУ ЖИТТЯ» У КОНТЕКСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ Герасимчук О.М., Герасимова І.Г.	113
ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЯХ Демидаш Л.С., Волонтир Л.О.	115